

Tarieven en handelsketens

Algemene Ledenvergadering: wetenschappelijk gedeelte

Albert Veenstra
3 februari 2026

Wie ben ik?

Prof. dr. Albert Veenstra

Hoogleraar Handel en Logistiek; Rotterdam School of Management

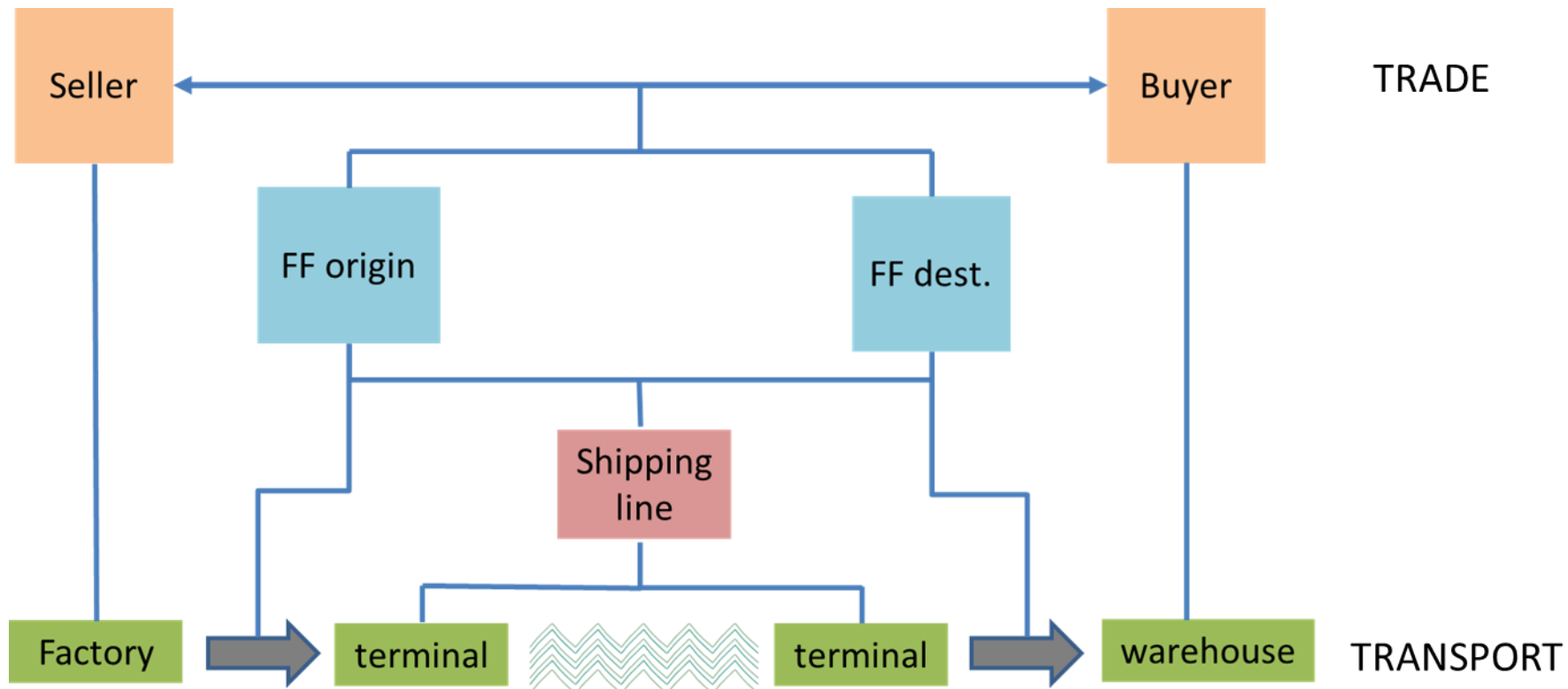
Academic director MSc Maritime Economics and Logistics; Erasmus UPT

Zo'n 20 jaar ervaring in projecten met Nederlandse douane

- PROTECT
- INTEGRITY
- CASSANDRA

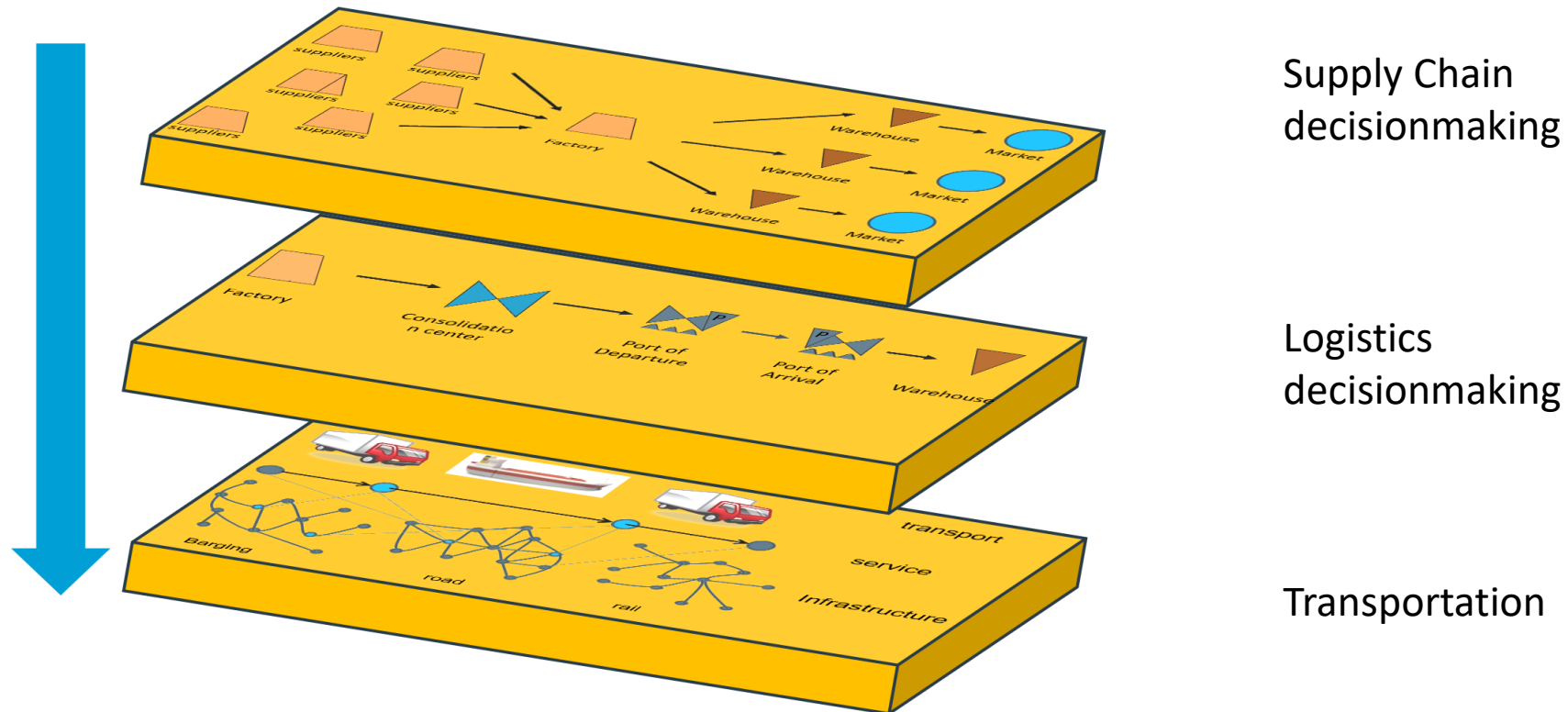
Handel en Logistiek

Hoe werken internationale handelsprocessen?

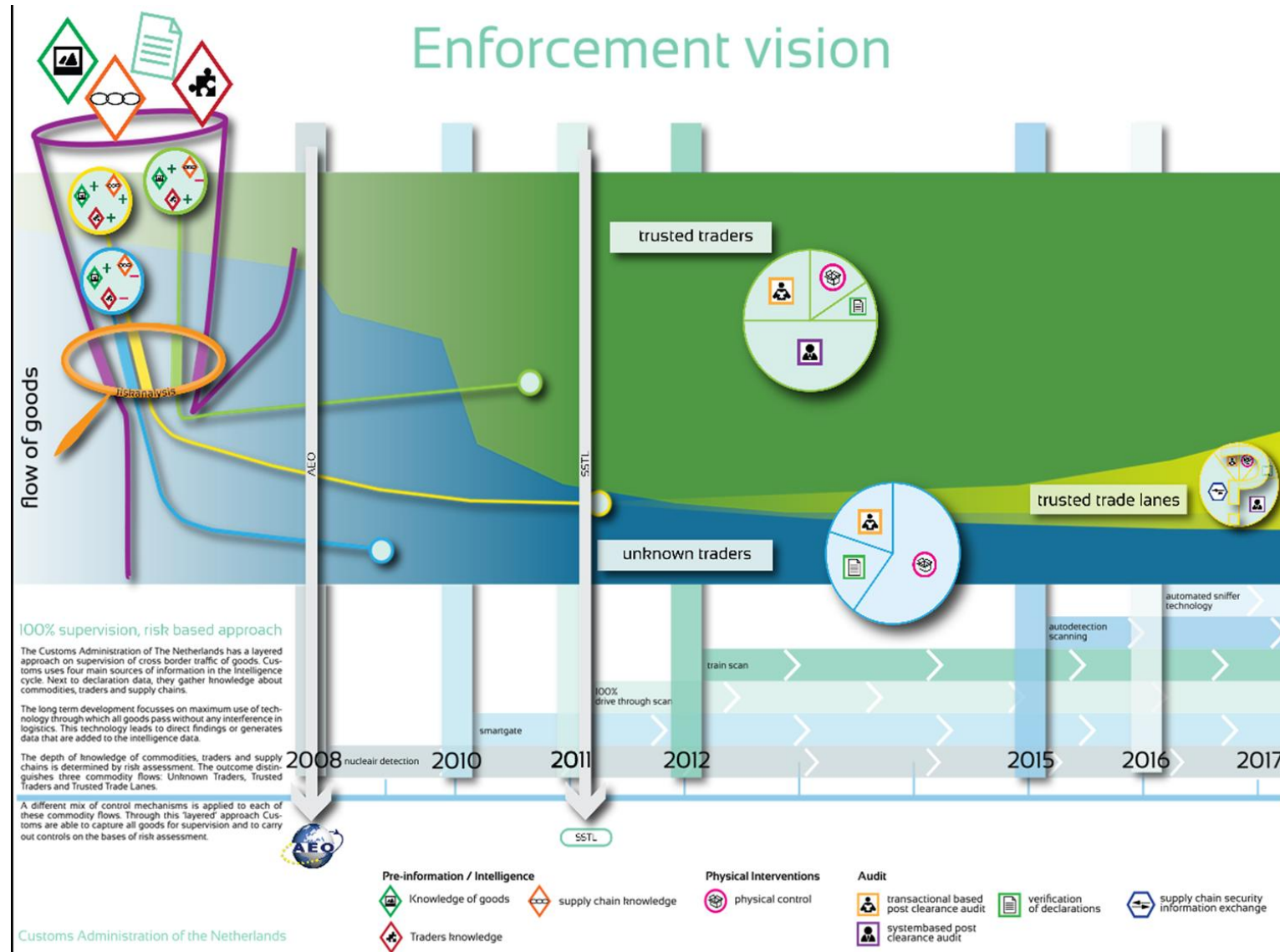
Handel en Logistiek

Hoe werken internationale toevoerketens (global supply chains)?

Handel en Logistiek

De rol van de douane

En nu de actualiteit

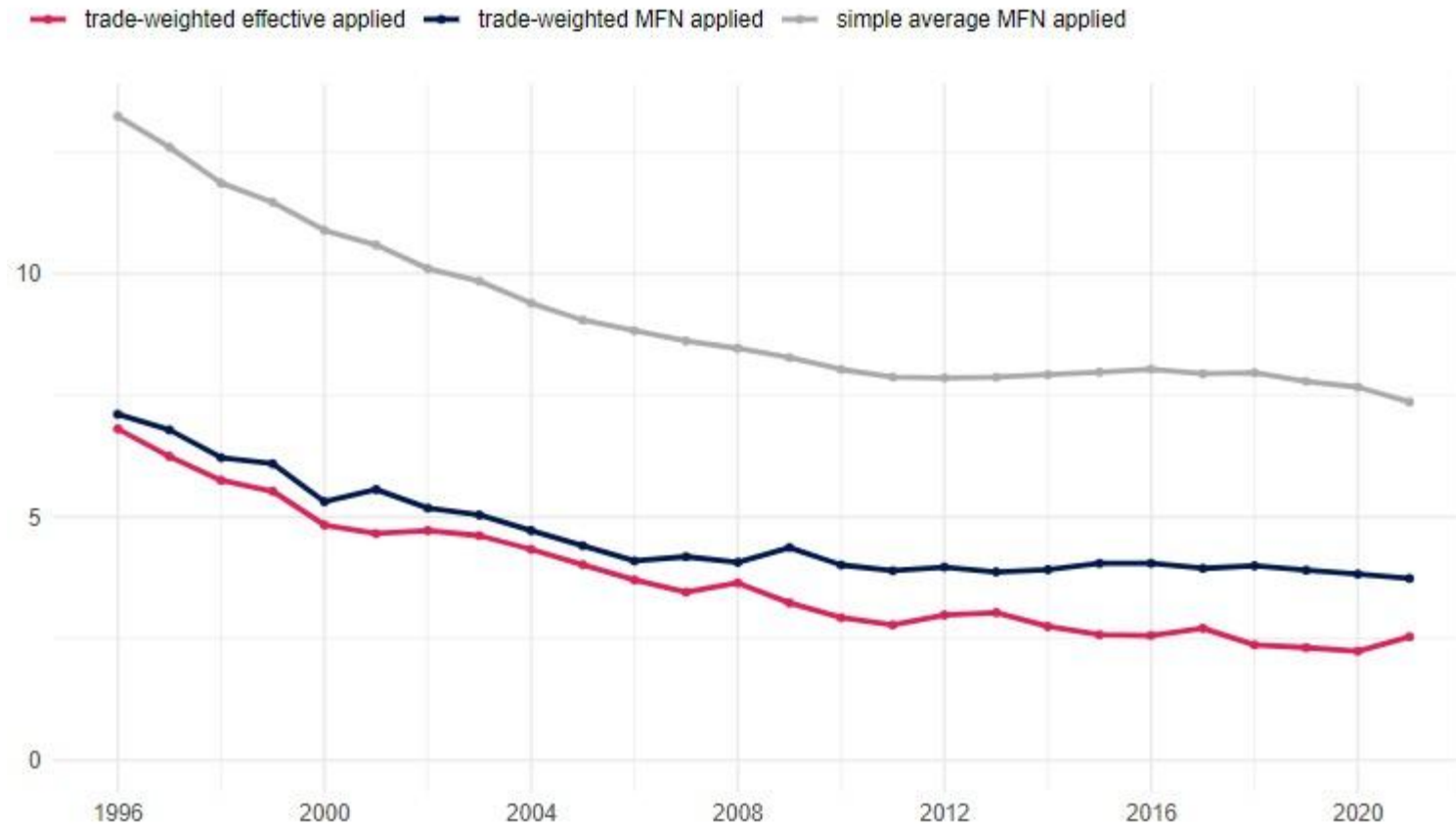
De toverkracht van “Tarieven”

- Trump denkt dat je met ‘tarieven’ de verkoper/exporteur raakt.
- In economische termen zijn tarieven een mechanisme om relatieve kostenverschillen tussen lokale en buitenlandse producten aan te passen.
- In de praktijk zijn tarieven een belasting op geïmporteerde goederen, die door de koper worden betaald.

Dit is waar we mee bezig waren.

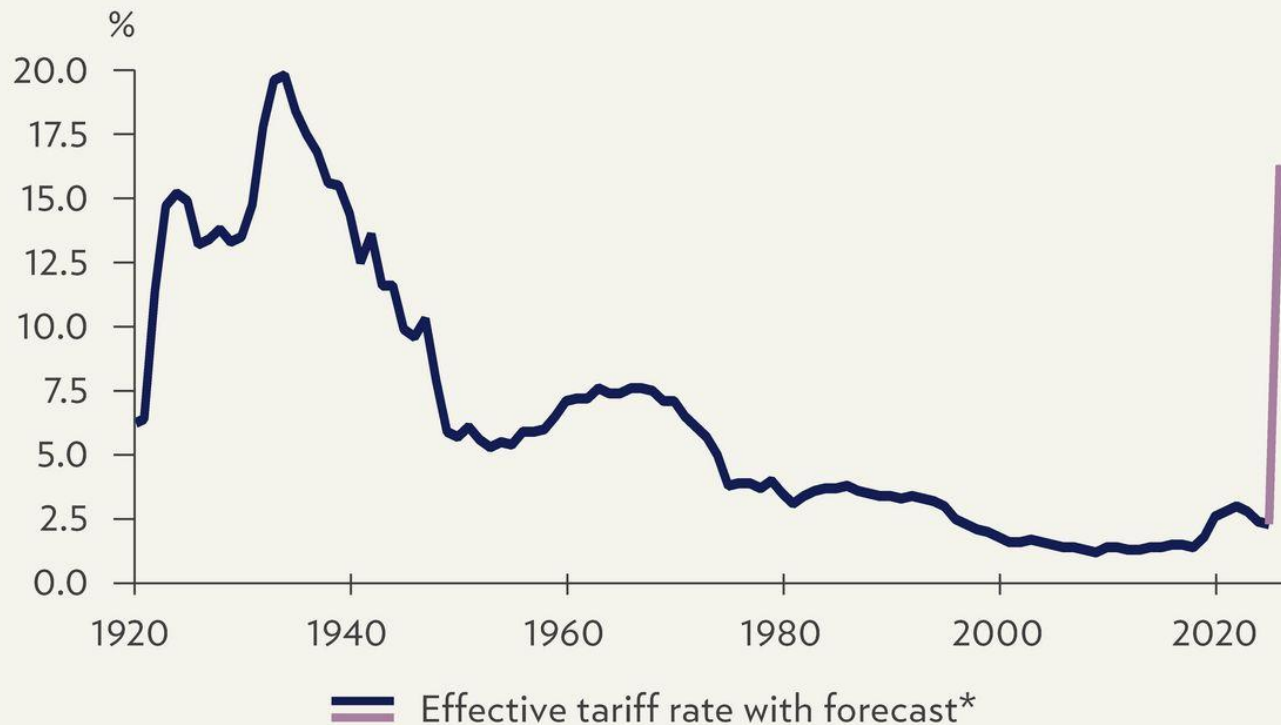
Figure 1: WTO members' average applied tariffs, 1996-2021

Average in percentage

En hier staat de VS nu

US EFFECTIVE TARIFF RATE TO JUMP BACK TO THE 1930S

Source: Macrobond, Julius Baer. *25% steel and aluminium, 20% tariff on China, limited tariffs on Mexico and Canada, 25% on autos, and reciprocal tariffs

Julius Bär

Historische context:
Smoot Hawley tariff
act 1930

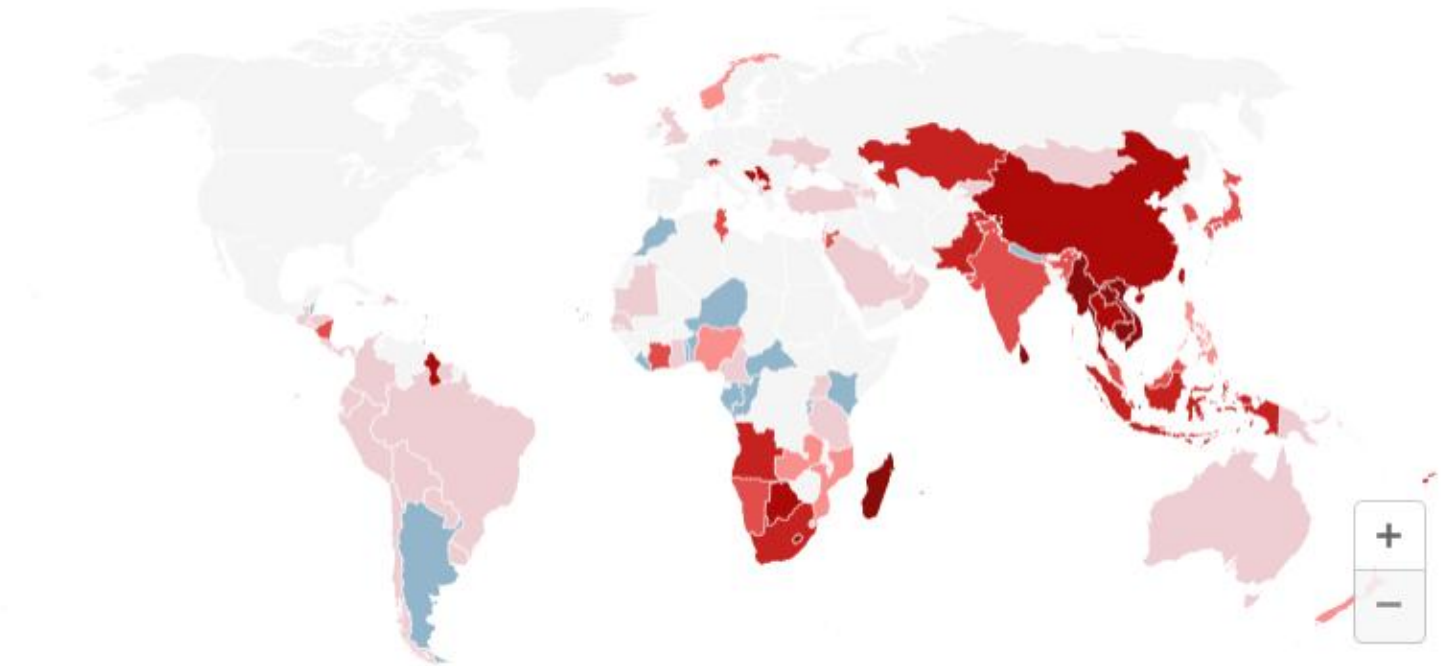
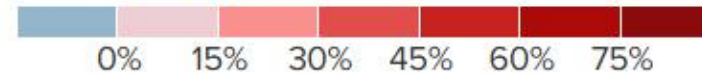
Grote, negatieve
gevolgen voor de
Amerikaanse
economie

TRUMP

Trump's tariff calculations versus reality

In most cases, the White House math used to calculate its "reciprocal" tariffs is far off the WTO's trade-weighted averages.

Difference between the rate the White House claims countries are "charging" the U.S. and 2023 WTO rates

Note: The rates the White House used to calculate its April 2 tariffs are based on trade deficits, not on duties charged on U.S. exports.

Map: Gabriel Cortes / CNBC

Source: The White House, the World Trade Organization

Consequenties van tarieven

Centrale vraag: Hoe pakken die tarieven nu uit?

Studie van de Tax Foundation:

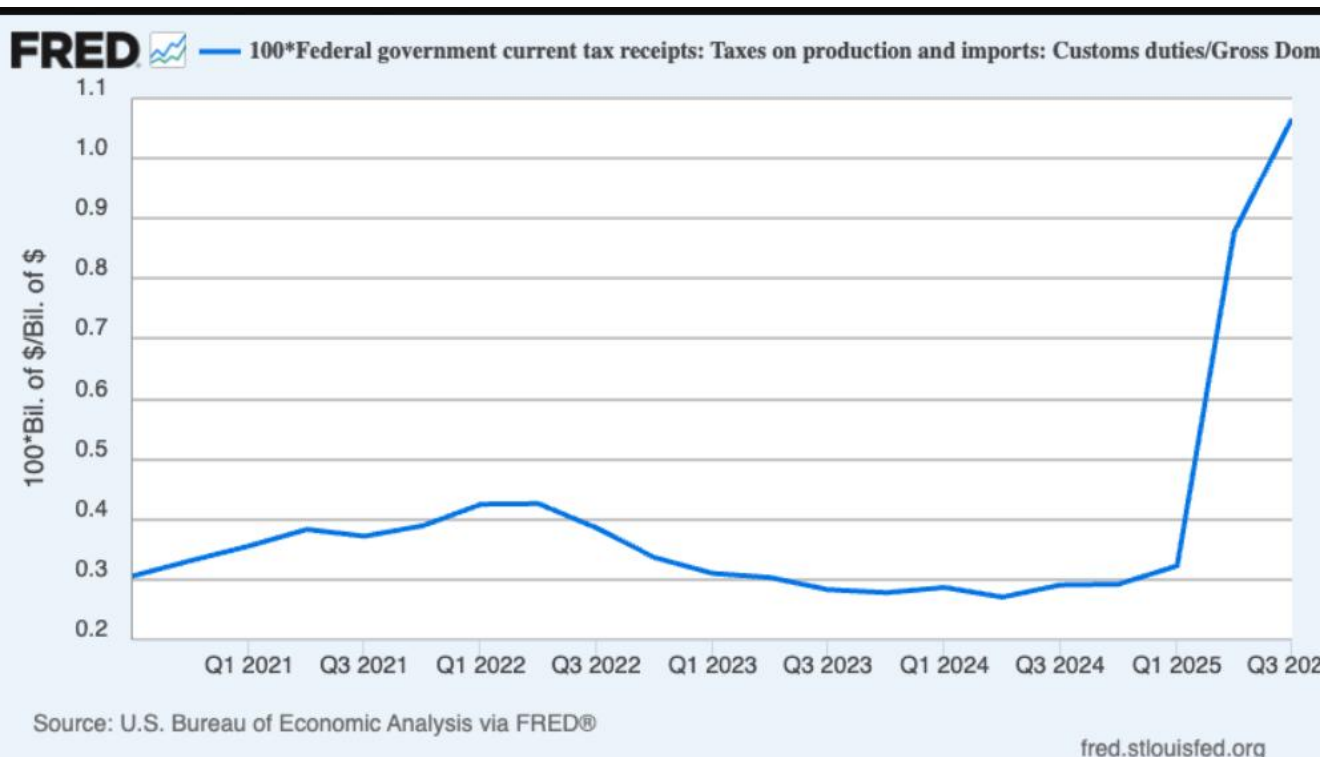
- Impact op consumenten \$1.000 – 1.300 pp
- Toegegepast gemiddeld tarief ~ 14% (10.1% gecorrigeerd voor reacties). Dit was 1.5%
- \$132 mlrd inkomen in de VS (\$ 2.000 mlrd tot 2035)

Consequenties van tarieven: inflatie?

- In eerste instantie vergroten de tarieven consumentenprijzen, en/of verlagen de inkomsten van bedrijven. Daarmee worden vooral de bestedingen van consumenten en bedrijven geraakt.
- Bedrijven zullen dit oplossen door kostenbesparingen (vooral ontslagen van personeel), en minder buitenlandse handel
- De Federal Reserve kan proberen dit te compenseren met monetair beleid, en dat veroorzaakt de echte inflatie-effecten.

Veel discussie over inflatie-impact

- Paul Krugman: douane-inkomsten tov GDP is een indicator (0.8%p)

Cumulative Impact on all-items CPI (CPI-U NSA)

Consequenties van tarieven: prijsverhogingen?

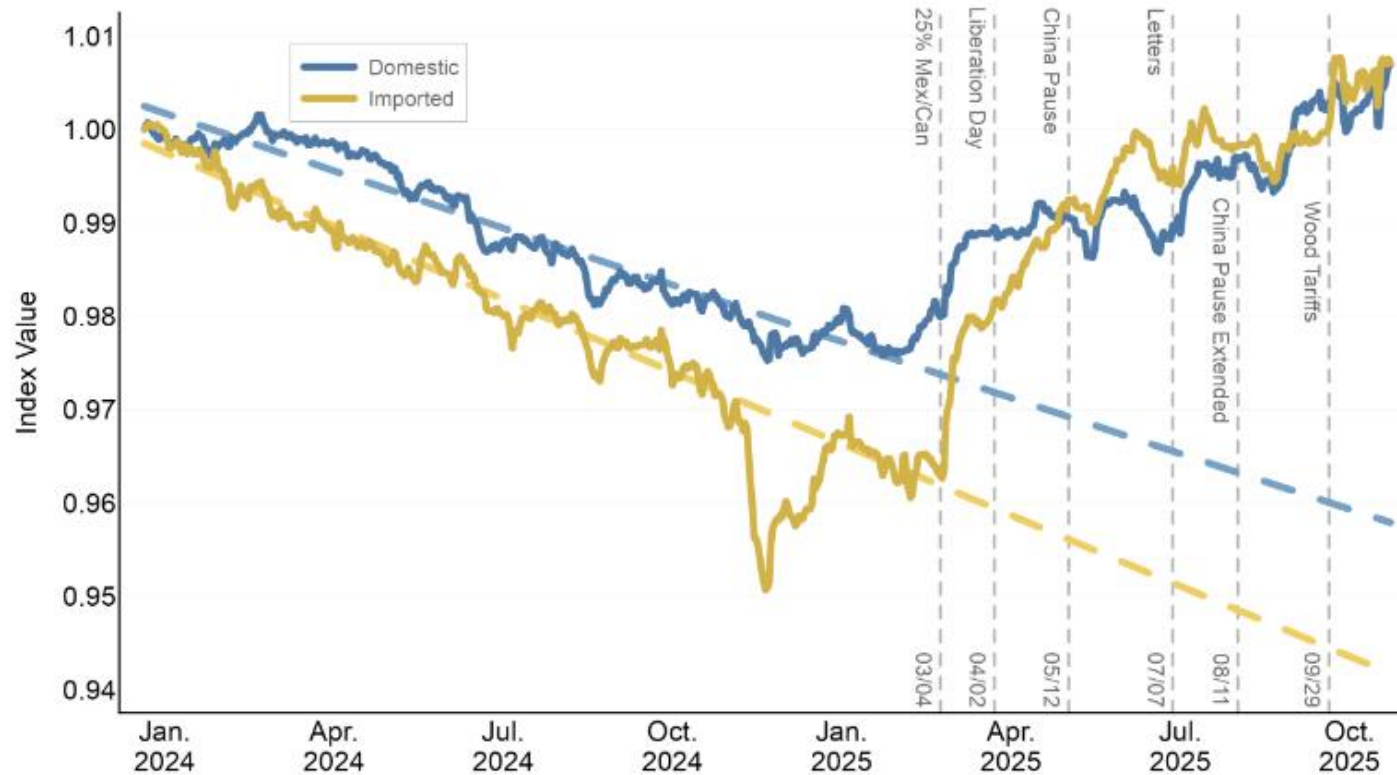
Verhogingen van prijzen door hogere tarieven zijn vertraagd doorgekomen. Waarom?

- Anticiperend gedrag: bedrijven hebben voorafgaand voorraden opgebouwd
- Prijsonderhandelingen: Amerikaanse bedrijven hebben geprobeerd inkooprijzen te verlagen
- Winstreductie: bedrijven hebben een deel van de prijsverhoging zelf betaald
- Maar we zien ook andere reacties

Prijdsdata van 5 grote retailers

DOMESTIC AND IMPORTED PRICE INDICES

January 2024 Through October 2025, with Respective January 2024 to March 2025 Trends

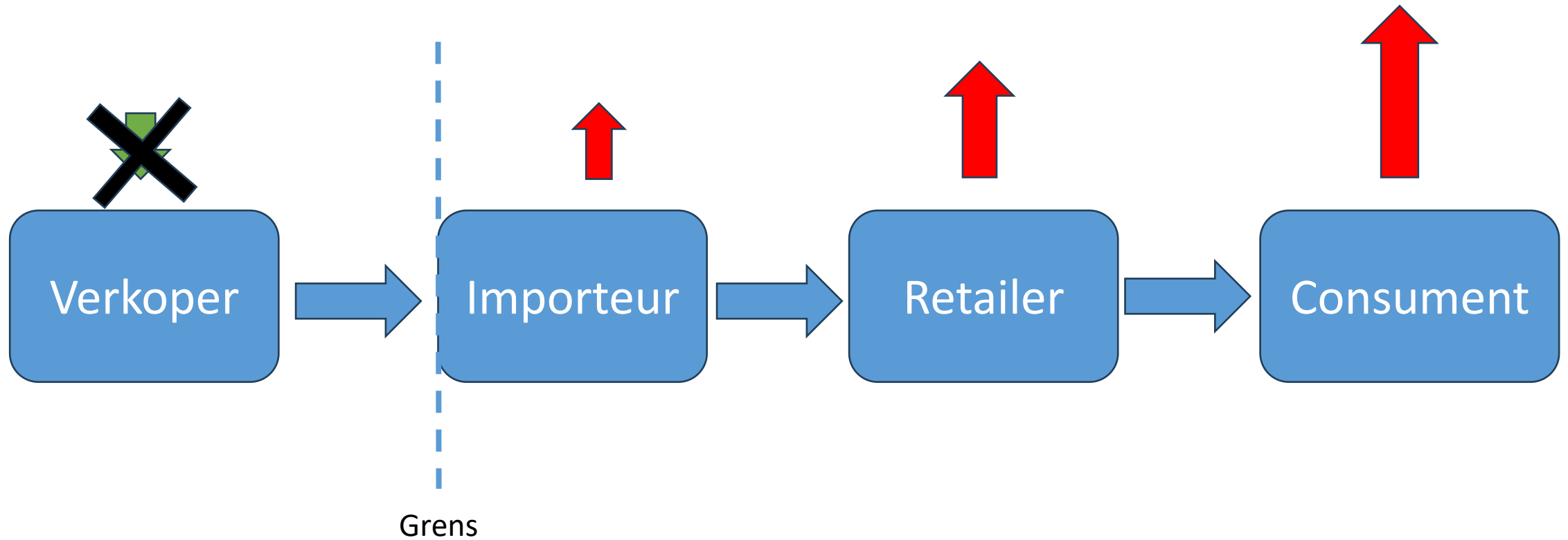
Tariefeffect op
inflatie is 0.7 %p

Inflatie 2,9% (was
zonder Trump 2,2%)

Source: Cavallo, Llamas & Vazquez (2025), updated October 31, 2025 via Harvard Digital Data Design Institute Pricing Lab.
Note: Daily observations of unweighted goods price indices. Dashed lines denote trends for respective indices.

Econofact: econofact.org

Wat gebeurt er in de keten?

Onzekerheid blijft ...

J.P.Morgan

January 23: The US drops tariff threat on European countries

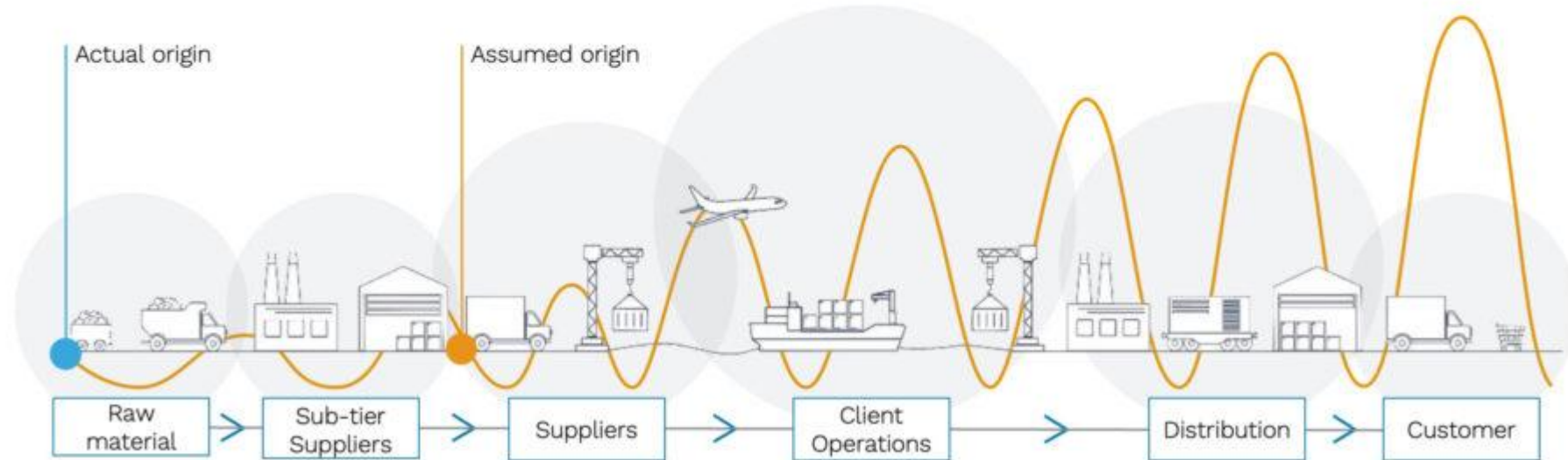
The Trump administration has said that it will no longer impose new tariffs on eight European countries, after establishing a framework with NATO for a future deal regarding Greenland. “Tensions have eased again, likely reflecting a combination of opposition in the U.S. Congress, skeptical U.S. public opinion, proposals made by NATO secretary general Mark Rutte to Trump on Greenland, the initial market response and an assertive threat of retaliation by the EU,” noted Greg Fuzesi, chief euro area economist at J.P. Morgan.

The European Council now looks set to move forward with implementing the EU-U.S. trade deal that was agreed last year, having postponed a vote on the topic earlier in the week. “However, the conclusion is that the EU needs to press on with strengthening its economic foundations and this will be picked up again at the next summit in mid-February,” Fuzesi added.

Het effect van onzekerheid op supply chains

CHANGING OUTCOMES

Bull whip effect (Risk reality)

Wat ligt in het verschiet?

- Supreme Court: tarieven illegaal?
- Bedrijven zullen steeds meer doorberekenen aan de consument
- Affordability blijft een thema
- Inflatie? (kijk naar douaneinkomsten)
- tot dat het Huis van Afgevaardigden ingrijpt

